

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

Незалежна асоціація банків України

На № 8194-20/07 від 20.07.2021

Про застосування окремих вимог Положення № 351

За результатами розгляду листа Незалежної асоціації банків України (далі – НАБУ) щодо застосування коефіцієнту ліквідності забезпечення (далі – коефіцієнт ліквідності) об'єктів у формі цілісного майнового комплексу (далі – ЦМК) відповідно до Положення № 351¹ повідомляємо таке.

Згідно з підпунктом 15 пункту 5 розділу I Положення № 351 коефіцієнт ліквідності є кількісним показником, що характеризує зниження ринкової вартості майна, наданого в забезпечення за кредитною операцією, яка може бути отримана за умови продажу такого майна в строк, що є значно коротшим, ніж строк, протягом якого воно може бути продано за ціною, що дорівнює ринковій (справедливій) вартості, та ураховує мінімальний рівень витрат на реалізацію забезпечення, що ґрунтується на нормах законодавства України.

В додатку 6 до Положення № 351 до забезпечення у вигляді об'єкту у формі ЦМК встановлено коефіцієнти ліквідності: для застави - 0,5, для забезпечення на підставі права довірчої власності - 0,65.

Згідно з підпунктом 28 пункту 5 розділу I Положення № 351 (редакція якого базується на положеннях Національного стандарту № 1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1440 від 10.09.2003 “Про затвердження Національного стандарту № 1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав”) ЦМК - це об'єкт, сукупність активів якого забезпечує проведення окремої господарської діяльності на постійній і регулярній основі. ЦМК є підприємства, а також їх

¹ Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджене постановою Правління НБУ від 30.06.2016 № 351 (зі змінами)

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач [Іваненко Наталія Вікторівна](#)

Сертифікат [3122842E6867E65404000000C1020000B8210000](#)

Дійсний до: 08.01.2022 17:38:06

Національний банк України

22-0006/80116

від 31.08.2021 08:58

структурні підрозділи (цехи, виробництва, дільниці тощо), які можуть бути виділені в установленому порядку в самостійні об'єкти з подальшим складанням відповідного балансу і можуть бути зареєстровані як самостійні суб'єкти господарської діяльності.

Оцінка ЦМК здійснюється суб'єктами оціночної діяльності відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 1655² (далі – Постанова № 1655) із застосуванням таких основних методичних підходів як майновий, дохідний та порівняльний підходи, які враховують особливості функціонування ЦМК.

Відповідно до пункту 6 Постанови № 1655 припущення, що використовуються під час проведення оцінки ЦМК, ґрунтуються, зокрема на:

➤ аналізі організаційно-правової форми підприємства, ЦМК якого оцінюється;

➤ аналізі ринку продукції (товарів, робіт, послуг) ЦМК в обсязі, достатньому для формування уявлення про обсяг та сегментацію такого ринку, поточної частки ринку продукції (товарів, робіт, послуг) ЦМК, перспектив діяльності підприємства, ЦМК якого оцінюється, на відповідному ринку для оцінки коректності припущень, зроблених під час підготовки прогнозу діяльності оцінюваного ЦМК;

➤ аналізі ринку сировини і основних матеріалів, що використовуються у діяльності підприємства, ЦМК якого оцінюється, у разі коли припущення щодо перспектив розвитку ринку сировини і основних матеріалів є складовою прогнозу діяльності такого майнового комплексу;

➤ аналізі правових засад провадження господарської діяльності підприємства, ЦМК якого оцінюється, зокрема ліцензування, квотування, застосування механізмів ціноутворення на ринку відповідної продукції (товарів, робіт, послуг), наявність державної підтримки або обмежень, антимонопольні та екологічні вимоги, система оподаткування;

➤ аналізі його фінансово-господарської діяльності, майнового та фінансового стану на дату оцінки та за період, що передує цій даті;

➤ обґрунтованому прогнозі діяльності підприємства, ЦМК якого оцінюється, за основними показниками виробництва та реалізації продукції, фінансового і майнового стану.

Зважаючи на те, що провадження окремої господарської діяльності (бізнесу) та генерація грошових потоків ЦМК можливі лише при використанні всієї сукупності активів, що входять до його складу, вочевидь, вартість ЦМК є вищою ніж сума вартості його окремих активів (об'єктів) у разі, якщо б їх оцінка здійснювалась не у складі ЦМК³.

² Постанова КМУ від 29.11.2006 № 1655 “Про затвердження Національного стандарту №3 “Оцінка цілісних майнових комплексів”

³ у відповідності до Національного стандарту № 2 “Оцінка нерухомого майна”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1442 від 28.10.2004

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Іваненко Наталія Вікторівна

Сертифікат 3122842E6867E65404000000C1020000B8210000

Дійсний до: 08.01.2022 17:38:06

Національний банк України

22-0006/80116

від 31.08.2021 08:58

При цьому в багатьох випадках виокремлення та реалізація активів, що є складовими ЦМК, наприклад, устаткування, не є можливим без втрати ними своїх фізичних властивостей та, як наслідок, знецінення, що також призводить до зниження ліквідності та вартості об'єкту ЦМК у цілому.

Коефіцієнт ліквідності для забезпечення у вигляді об'єкту у формі ЦМК, встановлений в Додатку 6 до Положення № 351, є нижчим порівняно, зокрема з коефіцієнтами ліквідності, встановленими для нерухомого майна, що не належить до житлового фонду, земельної ділянки, на якій розташовано таке нерухоме майно, отриманими банком у заставу як окремі об'єкти (не у складі ЦМК), оскільки забезпечує відображення особливостей попиту на такі об'єкти, який є нижчим з огляду на специфічність таких об'єктів, а також строку їх реалізації, який є більш тривалим порівняно з об'єктами, продаж яких здійснюється окремо.

З огляду на вищезазначене, не вбачається підстав вважати прийнятним викладений у листі НАБУ підхід, який передбачає застосування до окремих активів (об'єктів), оцінка яких здійснена у складі ЦМК, коефіцієнтів ліквідності як для окремих об'єктів (видів) забезпечення/застави, визначених в Додатку 6 до Положення № 351, оскільки такий підхід може призвести до не адекватної оцінки банками розміру кредитного ризику за активними операціями.

Директор Департаменту методології
регулювання діяльності банків

Наталія ІВАНЕНКО

Яхіна Тетяна
tetiana.yakhina@bank.gov.ua

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Іваненко Наталія Вікторівна

Сертифікат 3122842E6867E65404000000C1020000B8210000

Дійсний до: 08.01.2022 17:38:06

Національний банк України

22-0006/80116

від 31.08.2021 08:58